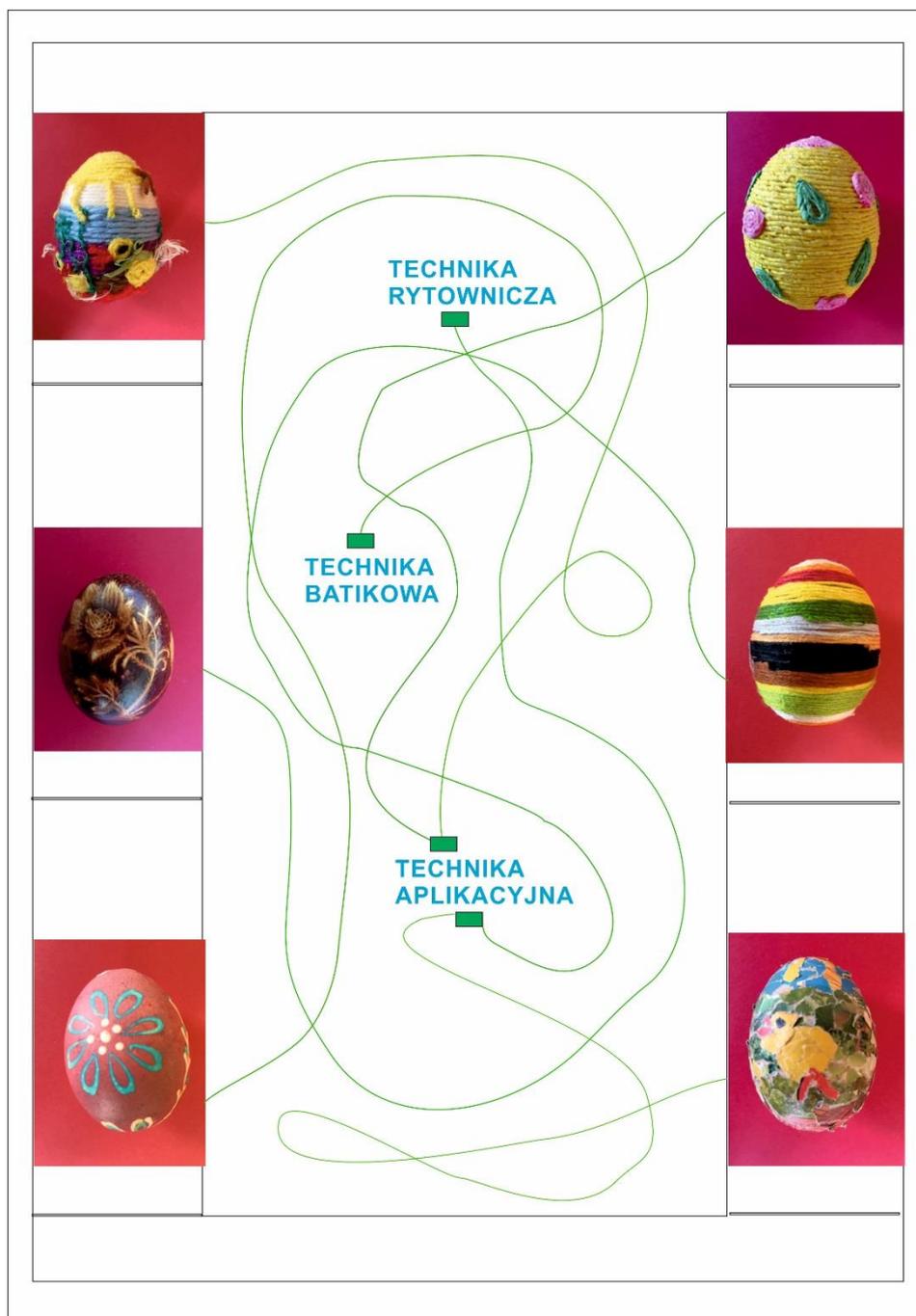

Pisanki – barwny symbol Wielkanocy

ZADANIE 1

Wpisz pod zdjęciami nazwę metody, którą wykorzystano do zdobienia każdej z przedstawionych pisanek. Poprawność wyboru sprawdzisz, śledząc zielone linie.

Technika aplikacyjna to jeden z najnowszych sposobów zdobienia jaj. Polega na oklejaniu skorupki rdzeniem sitowia, wycinankami, cekinami, włóczką, bibułą, kolorowym papierem lub innymi materiałami.

Ciekawostki

W konkursie na najpiękniej ozdobione jajko jedno z czołowych miejsc zajęłaby przyroda, a

dokładnie jej ptasi przedstawiciele. Zwłaszcza jaja ptaków gniazdujących na ziemi oraz ptaków śpiewających mogą zaskoczyć wielością kolorów i wzorów.

Poszukaj samodzielnie w internecie, np. na stronach Wikipedii, zdjęć jaj kosa, pełzacza ogrodowego, drozda śpiewaka, rybitwy białoczelnej, czajki, wrony siwej i innych. Sprawdź w internetowych zasobach, jak wygląda jajo emu.

Możesz również obejrzeć galerię zdjęć:

<https://gazetakrakowska.pl/natura-tworzy-swoje-pisanki-ptasie-jaja-zachwycaja-roznorodnoscia-barw-galeria/ga/c1-14063819/zd/35244245>

Opracowanie: Ewa Kimak (Dział Edukacji MNS)

Zdjęcia pisanek pokonkursowych z zasobów Działu Edukacji MNS: Dorota Baumgarten-Szczyrska (Dział Edukacji MNS)

CZĘŚĆ II

Przygotowania do zdobienia

1. Warsztat pracy

Miejsce pracy warto zorganizować w pomieszczeniu, które łatwo wywietrzyć. Podgrzewany wosk mocno dymi. Stół należy przykryć np. gazetami. W ten sposób zabezpieczymy powierzchnię przed plamami z rozlanego wosku czy barwników.

2. Niezbędne materiały

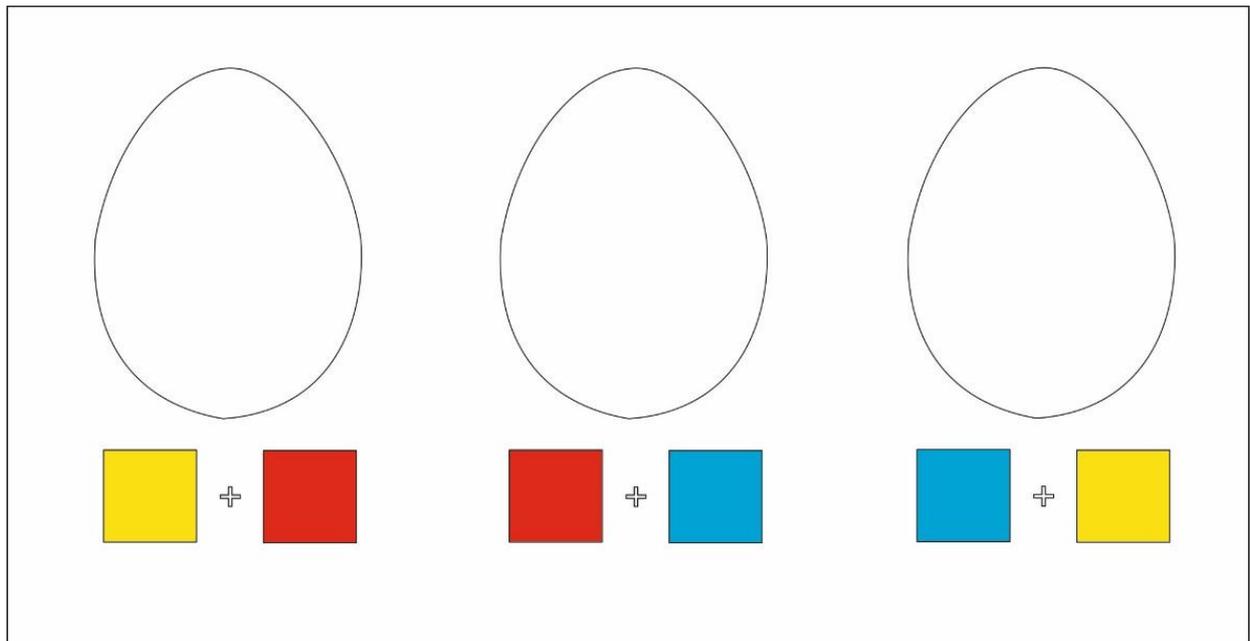

- gotowane na twardo jaja (najlepiej białe);
- barwniki spożywcze do jajek (dwa lub trzy zestawy – dla uzyskania mocniejszego koloru);
- ocet;

- słoiki;
- łyżki stołowe (jedna na słoik);
- stalowy krajacz do jaj i warzyw;
- filiżanka lub miseczka pasująca do średnicy krajacza (nie powinien się przesuwać);
- ołówki z gumką, w którą wbijamy szpilki (im większy łepok szpilki, tym grubszy wzór) lub blaszkę wyciętą z metalowej osłonki podgrzewacza (zgięta do kształtu – V w przekroju – pozwoli pisać woskiem proste linie);
- świece podgrzewacze;
- pusty pojemniczek po podgrzewaczu;
- zwykła biała świeca;
- papierowe ręczniki;

Zanim rozpoczniesz zdobienie:

1. Przypomnij sobie zasady łączenia barw. Poniżej zabawa z kolorami podstawowymi.

Jeśli masz sprawdzone, dobre farbki spożywcze, na pisanice uda się uzyskać wiele kolorów.

W tym przypadku etapami nakładano wosk na skorupkę jaja zanurzanego kolejno w barwniku: żółtym, czerwonym, niebieskim i na koniec ponownie w żółtym.

2. Obmyśl wzór, który chcesz nanieść na jaju (możesz rozrysować go sobie na kartce).

Możesz również skopiować motywy zdobnicze z pisanek znajdujących się w zbiorach Działu Etnografii Pomorza Muzeum Narodowego w Szczecinie.

Wybór i zdjęcia obiektów muzealnych: Małgorzata Kłosińska-Grzechowiak (Dział Etnografii Pomorza MNS)

Pisanki. Metoda batikowa – krok po kroku.

Gotujemy jajka na twardo. Zdobimy już przestudzone, najlepiej do temperatury pokojowej. Barwniki spożywcze rozrabiamy zgodnie z instrukcją producenta w słoikach. Do pustego pojemniczka po podgrzewaczu kruszymy kawałek zwykłej świeczki. Po tych czynnościach myjemy ręce, by palce nie pozostawiały tłustych plam na skorupce.

Następnie uruchamiamy „piecyk”. Na dnie wybranej filiżanki lub miseczki umieszczamy zapalony podgrzewacz, całość nakrywamy metalową siatką do krojenia warzyw, a na niej stawiamy pojemniczek z pokruszoną świeczką. Kiedy ta roztopi się i, co ważne, będzie gorąca, zaczynamy „pisać”. Warto stosować zasadę: jedno zanurzenie szpilki w wosku to jedna kropka lub „łezka” na jajku.

Po napisaniu kilku wzorów zanurzamy jajko w barwniku, np. pomarańczowym. Przykryta woskiem skorupka pozostanie biała.

Osuszamy jajko papierowym ręcznikiem i tworzymy kolejne wzory, tym razem pokrywając woskiem pomarańczowe fragmenty skorupki.

Po czym zanurzamy pisanekę w barwniku niebieskim.

Powtarzamy czynności.

Poniżej końcowy efekt – pisanka wyjęta z fioletowego barwnika.

Dawniej, żeby pisanka zyskała miano pięknej, musiała spełniać trzy warunki:

- a) musiało być na niej dużo wzorów,
- b) wzór musiał być równo wykonany i „bujny” (efekt uzyskiwany przy bardzo gorącym wosku, który szeroko „rozlewa” się na skorupce jajka),
- c) musiała być w kontrastowych kolorach.

Powodzenia!

ZADANIE 2

Dekoracja na okienną szybę – drapanka.

Potrzebne materiały: kontur jaja na białej kartce A4 (w załączniku), plastelina (jeden, najlepiej ciemny kolor – czarny, czerwony, niebieski, fioletowy), kilka wykałaczek lub patyczków do szaszłyków, nożyczki oraz masa mocująca.

Wykonanie:

Plastelinę należy wyrobić w dłoniach i równomiernie, cienką warstwą pokryć nią powierzchnię jajka. Na tak przygotowanym tle można tworzyć wzory, drapiąc „tępym” końcem patyczka, zapalki lub wykałaczki (najlepiej odłamać jej ostrą końcówkę) tak, by wydostać biel kartki. Jeśli efekt nie będzie zadowalający, trzeba palcem wygładzić plastelinę i zacząć zabawę na nowo. Na drapance pięknie będą się prezentować motywy geometryczne i roślinne, widoczki, scenki rodzajowe, a nawet napisy.

Ozdobione jajko należy wyciąć i wykorzystując masę mocującą, zawiesić na okiennej szybie.

Opracowanie: Ewa Kimak (Dział Edukacji MNS)

Zdjęcia: Dorota Baumgarten-Szczyrska (Dział Edukacji MNS)

